

RAZGOVOR S DIREKTOROM TVRTKE *INVESTINŽENJERING*

Optimizam uz blagu dozu opreza

PRIPREMILA:
Tanja Vrančić

Damir Stipanov, direktor tvrtke *Investinženjering* rekao nam je u razgovoru koja je trenutna pozicija tvrtke u hrvatskom graditeljstvu i gdje se vide u budućnosti

Gospodarstvo pokazuje znakove usporavanja. Kako ocjenjujete trenutnu situaciju u građevinskom sektoru?

Trenutačna situacija u građevinskom sektoru ne pokazuje znakove usporavanja gospodarske aktivnosti. Na krilima projekata koje sufinancira EU i projekata vezanih uz turizam sektor trenutno vapi za radnom snagom, kako za radnicima na gradilištu tako za inženjerskim kadrom. Radi se o višegodišnjim projektima osigurano-ga financiranja koji bi sektoru trebali omogućiti stabilnost i dugotrajni rast.

Na krilima projekata koje sufinancira EU i projekata vezanih uz turizam graditeljski sektor trenutno vapi za radnom snagom, kako za radnicima na gradilištu tako za inženjerskim kadrom

No, usporavanje gospodarstva zasigurno je prvi znak lošijih poslovnih okolnosti na našem tržištu. Iskustvo prošle gospodarske krize naučilo nas je da je građevinski sektor znatno podložan utjecaju gospodarske krize te da se od nje dugo i teško oporavlja. Rješenje toga problema vidim u globalnome planiranju distribucije provedbe velikih infrastrukturnih projekata koje sufinancira EU na razini države, odnosno provedbu projekata koje sufinancira EU i ostalih državnih

projekata treba planirati uz akceptiranje kapaciteta i mogućnosti domaćega sektora te dimenzioniranje dinamike provedbe u skladu s mogućnostima sektora. Naravno, pritom ne isključujem djelovanje slobodnoga tržišta, ali uz regulaciju koja neće domaći građevinski sektor ostaviti na milost i nemilost vrlo često nesmiljenoga, kolonijalnoga djelovanja međunarodnih tvrtki. Navedenim bi mjerama omogućili optimalnu zaposlenost, rast sektora i dugoročnu stabilnost, a najvažnije je to što bismo ostvarili puno veće ukupne društvene koristi, no što ih danas ostvarujemo.

Kakva je za tvrtku *Investinženjering* bila poslovna 2018.?

Za *Investinženjering d.o.o.* poslovna 2018. bila je uspješna. U promatranome periodu tvrtka je pokazala stabilnost i rast na razini poslovnoga plana te je rezultat ocijenjen uspješnim. Rezultat tvrtke promatran u kontekstu petogodišnjega plana također je ocijenjen uspješnim, što se osobito može zahvaliti provedbi većih projekata javnoga sektora od kojih je dio sufinanciran

EU-ovim sredstvima, a dio nacionalnim sredstvima.

Kakva su Vaša očekivanja i projekcije za tržište u Hrvatskoj i inozemstvu do kraja ove godine?

Do kraja 2019. projekcije tržišta pokazuju blago optimističan rast potražnje za inženjerskim uslugama te je u skladu s time poslovni plan za 2019. napravljen na isti način. Rezultati iz prvih mjeseci ove godine potvrđuju projekcije te je planirano da ova godina bude još bolja od prošle.

Koliko je tvrtka *Investinženjering* zastupljena na stranim tržištima? Kakvi su planovi?

U svojoj je prošlosti *Investinženjering* radio i bio znatno zastupljen na stranim tržištima. Trenutačno nemamo aktivnih projekata na stranim trži-

štima zbog zauzetosti kapaciteta na domaćemu tržištu. Bez obzira na navedeno, pripremamo više projekata za provedbu u budućnosti na stranim tržištima. Ocijenjeno je da je s izlaskom na strana tržišta disperzija rizika neophodna te to akceptira petogodišnji poslovni plan.

Danas su građevinari suočeni s manjkom radne snage jer sve veći broj radnika iz Hrvatske i BiH odlazi na zapadna tržišta. Problem je građevinskoga sektora i slaba likvidnost. Kako se nosite s time?

Problem odlaska radne snage na zapadna tržišta ne pogađa samo izvođačke tvrtke, već je trenutačno znatno primjetan i u inženjerskome dijelu sektora. Navedena problematika povećava potražnju za inženjerskim kadrom, što rezultira povećanjem plaća. Povećanje plaća znatno utječe na bilancu inženjerskih tvrtki, osobito zbog visokih davanja na plaću. Osim dizanjem plaća navedeni problem treba rješavati na razini države sustavnim smanjenjem davanja, što bi sektoru omogućilo da "diše" i zadrži radnike te da dio sredstava refinancira, što bi se pozitivno odrazilo na cijelo gospodarstvo.

Slaba je likvidnost dijelom prisutna u sektoru, ali *Investinženjering* trenutačno nema taj problem zbog disperzije rizika među više skupina naručitelja, što likvidnost održava na zavidnoj razini.

Što još koči razvoj investicija u građevinarstvu?

Razvoj investicija u građevinarstvu koče nabujala administracija te nesigurnost tržišta zbog čestih promjena

regulative koja uređuje građenje kao i regulative koja uređuje ulaganja. Da bi se navedeni problem riješio, neophodno je djelovati na razini države, i to šire od samoga građevinskog sektora. Administraciju treba učiniti učinkovitijom, a samim time bržom i prilagodljivijom. Što se tiče nesigurnosti tržišta, zakone treba donositi na duži period konsenzusom struke i na taj načini stabilizirati tržište.

Razvoj investicija u građevinarstvu koče nabujala administracija te nesigurnost tržišta zbog čestih promjena regulative koja uređuje građenje kao i regulative koja uređuje ulaganja

Kakav je odnos s investitorima? Diktiraju li još uvijek uvjete ugovora ili su danas spremniji na suradnju?

Odnos s investitorima ocjenjujem apsolutno pozitivnim uz međusobno poštovanje i punu suradnju. Diktiranje uvjeta ugovora još je uvijek dijelom prisutno, ali sada kroz instrument prethodnoga savjetovanja u procesu nuđenja ukazujemo na štetne odredbe u ugovorima i u ostalim pratećim dokumentima. Dio je investitora navedeni proces shvatio afirmativno, odnosno upravo onako kako bi i trebao te pomno prati pitanja koja postavljamo i sugestije te na temelju njih i mijenja uvjete. Dio investitora i dalje nastupa po principu "mi smo svoje napisali, a vi se snađite", što općenito nije dobro. Unatoč tomu, a s obzirom na trenutačne globalne pozitivne trendove, ukupna je ocjena pozitivna.

Koliko je projekata u kojima se tvrtka Investinženjering pojavljuje kao investitor, odnosno kako i pod kojim uvjetima financirate projekte?

Trenutačno ne provodimo ni jedan projekt u kojemu se tvrtka pojavljuje kao investitor. Naš najuspješniji projekt u kojemu smo bili u ulozi investitora jest izgradnja poslovno-stambene građevine na križanju Tuškanove i Banjavčičeve ulice. U budućnosti planiramo ulaganja, ali da bi se to ostvarilo neophodno je da država poduzme potrebne radnje za smanjenje opterećenja na plaće, što bi oslobodilo dio aktive za povećanje plaća, a dio za daljnja ulaganja.

Možete li nešto više reći o planovima tvrtke za sljedećih pet godina?

Planovi tvrtke za sljedećih pet godina isključivo su optimističkoga karaktera uz blagu dozu opreza uvjetovanog najavama usporenja gospodarstva i dolaska nove krize.

Prevedeno na jednostavan jezik, planiramo umjereni rast prihoda i povećanje kadra. Naravno da povećanje kadra prati i povećanje rashoda, ali osnovnu filozofiju poslovnoga planiranja postavljamo tako da akceptiramo uvjetovanost rasta rashoda manjom stopom od rasta prihoda. U sklopu petogodišnjega plana također planiramo diversifikaciju poslovnoga rizika ozbiljnijim izlaskom na strana tržišta.

Planovi tvrtke za sljedećih pet godina isključivo su optimističkoga karaktera uz blagu dozu opreza

www.gin.hr